

อำเภอภักดีชุมพล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ-สกุล : นายสุชาติ มุ่งสอนกลาง

ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : ๘๙ ม. ๙ ต. เจาทอง อ. ภักดีชุมพล

จ. ชัยภูมิ โทรศัพท์ ๐๙๘๒๒๖๒๔๐๘

Facebook สุชาติ มุ่งสอนกลาง

ปี เกิด พ.ศ. ๒๕๐๙

ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) สถาบันการศึกษา ศกร.

อาชีพปัจจุบัน : ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

รายได้ จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๘๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

คิด - นอก - กรอบ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

สินค้าหลัก มะขามหวาน

แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเกษตรผสมผสาน ๒. แปลงมะขามหวาน ๓. แปลงทุเรียน

ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การจัดการดินปุ๋ยในแปลงมะขามหวาน ๒. การปลูก การดูแลรักษา และขยายพันธุ์มะขามหวาน

๓. การเก็บเกี่ยว และการจัดการผลผลิตมะขามหวาน ๔. การเกษตรแบบผสมผสาน

แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) แปลงเกษตรผสมผสาน

๒) แปลงมะขามหวาน

๓) แปลงทุเรียน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) การจัดการดินปุ๋ยในแปลงมะขามหวาน

๒) การปลูก การดูแลรักษา และขยายพันธุ์มะขามหวาน

๓) การเก็บเกี่ยว และการจัดการผลผลิตมะขามหวาน

๔) การเกษตรแบบผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย การผลิตและขยายพันธุ์มะขามหวานพันธุ์ดี

หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การจัดการดินปุ๋ยในแปลงมะขามหวาน
- ๒) การปลูกและดูแลรักษาแปลงมะขามหวาน
- ๓) การขยายพันธุ์ไม้ผล และการเปลี่ยนสายพันธุ์มะขามหวาน

หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การจัดการแปลงมะขามหวาน และผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว
- ๒) การเกษตรแบบผสมผสาน
- ๓) การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืช

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. หลักสูตร การขยายพันธุ์ไม้ผล และการเปลี่ยนสายพันธุ์มะขามหวาน

วัตถุประสงค์หลักสูตร

- ๑) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถขยายพันธุ์ไม้ผลพันธุ์ดีได้
- ๒) เพื่อให้ผู้เรียนนำเทคนิควิธีการการขยายพันธุ์ไม้ผลไปประยุกต์ใช้ในการทำพันธุ์ไม้ผลเพื่อปลูกประดับ
- ๓) เพื่อให้ผู้เรียนนำเทคนิควิธีการการขยายพันธุ์ไม้ผลไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนสายพันธุ์มะขามหวานได้

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

- ๑) การขยายพันธุ์ไม้ผล
- ๒) การนำเทคนิคขยายพันธุ์ไม้ผลไปประยุกต์ใช้ในการทำพันธุ์ไม้ผลเพื่อปลูกประดับ
- ๓) การนำเทคนิคขยายพันธุ์ไม้ผลไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนสายพันธุ์มะขามหวาน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ มีการบรรยายให้ความรู้พร้อมตัวอย่างประกอบ มีการสาธิตวิธีการและฝึกปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

จัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ร่วมวางแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ผ่านการประชุม เชื่อมโยง ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด โดยระบุเป้าหมาย และกิจกรรมที่จะดำเนินการ พร้อมทั้งบูรณาการโครงการที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อศพก.

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

จัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยมีคณะกรรมการศพก. และประธานกลุ่มแปลงใหญ่ร่วมในการจัดทำแผนการผลิตสินค้า และแผนการถ่ายทอดความรู้

แผนการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชนิดสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	มะขามหวาน	←→											←→

แผนการถ่ายทอดความรู้

ที่	องค์ความรู้	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	การผลิตและขยายพันธุ์มะขามหวานพันธุ์ดี	←											→
๒	เกษตรผสมผสาน	←											→

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้นเริ่มจากการศึกษาดูงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความคิดที่จะทำสวนเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเลี้ยงตัวเอง สร้างแหล่งอาหาร ลดค่าใช้จ่าย และสร้างรายได้ จากนั้นจึงมีการศึกษาหาความรู้ด้านการเกษตรและนำมาปรับใช้เพื่อใช้ในการสร้างรายได้ เช่น การจัดการแปลงไม้ผล การเพิ่มผลผลิต การทำต้นพันธุ์ไม้ผล เป็นต้น และจากสภาพปัญหาความท้าทายผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ ต่อการเพิ่มผลผลิต การทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ และการทำต้นพันธุ์ไม้ผล เพื่อสร้างรายได้เพิ่ม โดยการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ ได้แก่ นำเทคนิคการขยายพันธุ์พืช มาเปลี่ยนสายพันธุ์ เพื่อจะได้ต้นมะขามสายพันธุ์ที่ต้องการ และให้ผลผลิตเร็ว แก้ปัญหาต้นมะขามหวานอายุมากให้ผลผลิตน้อย ซึ่งมีขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร คือ การตัดแต่งทำสาวต้นมะขามหวานให้มีความสูงประมาณ ๑ - ๑.๕ เมตร จากนั้นรอต้นมะขามแตกกิ่งอ่อน อายุประมาณ ๓-๕ เดือน แล้วจึงนำกิ่งมะขามหวานพันธุ์ดีมาเสียบด้วยเทคนิคการเสียบยอด พร้อมทั้งทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น เมื่อต้นมะขามอายุเยอะ(ประมาณ ๓๐ ปี) จะมีความสูงและทรงพุ่มขนาดใหญ่ ส่งผลให้มีความต้องการปริมาณน้ำและอาหารจำนวนมาก การปลูกมะขามหวานในพื้นที่อำเภอกักตชุมพลจะปลูกโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ถ้าปีไหนปริมาณน้ำฝนน้อยจะส่งผลให้ผลผลิตมะขามลดลง โดยเฉพาะต้นที่มีอายุเยอะ ดังนั้นการตัดแต่งทรงพุ่มด้วยวิธี ตัดหนักร หรือทำสาว (Hard Pruning) จึงเป็นวิธีการที่จะสร้างทรงพุ่มใหม่ และเหมาะสำหรับการปรับเปลี่ยนสายพันธุ์ ด้วยเทคนิคการเสียบยอด เป็นต้น

วิธีการขยายพันธุ์พืชด้วยการต่อกิ่ง เสียบสับ

การต่อกิ่งมะขามเปรี้ยวพันธุ์พื้นบ้าน ด้วยกิ่งมะขามหวานพันธุ์สีทอง

วัสดุอุปกรณ์

1. ดินตอ
2. กิ่งพันธุ์ดี
3. กรรไกรตัดกิ่ง
4. มีด
5. เทปพันกิ่ง

ขั้นตอนปฏิบัติ

- 1 เตรียมดินตอ**
ตัดดินตอตามยาว ตัดกิ่งและใบบางส่วน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- 2 เตรียมกิ่งพันธุ์ดี**
เลือกกิ่งพันธุ์ดีที่มีเนื้ออ่อนสีน้ำตาลอ่อน เป็นรูปปากกอลาย
- 3 ทำดินตอ**
ผ่าดินตอตามยาว ประมาณ 2-3 นิ้ว แล้วแต่งปากตอ
- 4 เสียบกิ่ง**
สอดกิ่งพันธุ์ดีเข้าแนวเอียงระดับเอียง 45 องศา เรียงบนดินตอและพันด้วยเชือกผูกรัด
- 5 พันด้วยพลาสติก**
เริ่มพันจากด้านบนตรงรอยต่อจนมาถึงพันธุ์ดี โอบเป็นพืดตรงรอยต่อจนรัดแน่น
- 6 มีดปลายพลาสติก**
เริ่มพันพลาสติกปิดติดแล้ว ปล่อยให้ปลายพลาสติกให้แน่น เพื่อป้องกันน้ำเข้า

ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมา
ปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

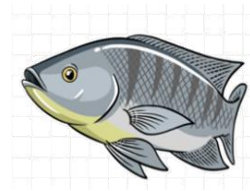
สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. ประกอบด้วย

มะขามหวาน ๗๐

ทุเรียน ๕ ไร่

ปลา ๕๐๐ ตัว

กระบือ ๑๗ ตัว

โค ๒ ตัว

สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. ประกอบด้วย

๑) จำหน่ายต้นพันธุ์มะขามหวาน ๓,๐๐๐ ต้น/ปี.

๒) จำหน่ายต้นพันธุ์ทุเรียน ๕๐๐ ต้น/ปี.

ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้

๑) สินค้ามะขามหวาน...มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ปุ๋ยคอก เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) สารเคมี เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) แรงงาน เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑๑,๓๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๔๓,๒๐๐บาท/ไร่

รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน จากการจำหน่าย ต้นพันธุ์ไม้ผล และถ่านหุงต้มเฉลี่ยรายได้วันละ ๔๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี จากการจำหน่าย มะขามหวาน เฉลี่ยรายได้หลังจากหักต้นทุนปีละ ๘๐๐,๐๐๐.บาท/ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. มีรายได้พอกิน พอใช้ ไม่มีหนี้สิน พึ่งพาตนเองได้

๒. ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป็นแบบอย่างให้กับชุมชน

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรและชุมชน คือ ศพก. มีการจัดการเศษใบไม้และเศษพืชโดยนำไปทำปุ๋ยหมัก
แทนการเผา ได้รับประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ การลดการเกิดมลพิษ และได้ปุ๋ยหมักไว้ใช้
ดูแลต้นไม้นใน ศพก.

ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐาน ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐาน ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เป็นเกษตรกรในพื้นที่ มีเครือข่ายเกษตรกร และประสบความสำเร็จในการทำสวนมะขามหวาน โดยใช้ความรู้ด้านการเกษตรมาบริหารจัดการ

๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ หน่วยงานรัฐฯ และท้องถิ่น ใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม และศึกษาดูงานเป็น ประธานศูนย์ได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ทั้งใน และนอกสถานที่

๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาในด้านการผลิตมะขามหวาน เช่น ต้นมะขามอายุเยอะให้ผลผลิตต่ำ ทั้งให้คำแนะนำ ปรึกษา และบริการปรับเปลี่ยนสายพันธุ์

๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร ให้บริการความรู้ และคำปรึกษาด้านการผลิตมะขามหวาน ด้านการนำนวัตกรรมปรับเปลี่ยนสายพันธุ์มะขามหวานไปปรับใช้ ทั้งผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ และติดต่อโดยตรงที่ ศพก.

๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

๑. ขยายผลด้วยการถ่ายทอดความรู้ ผ่านเวทีการอบรม และการจัดแสดง สาธิตในงานต่างๆ
๒. ขยายผลผ่านเครือข่าย
๓. จัดทำแปลงเรียนรู้
๔. บริการให้คำปรึกษาแนะนำ

๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ โดยเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในเวทีต่างๆ ลงพื้นที่ให้ปรึกษาปัญหาด้านการผลิตมะขามหวาน เป็นแหล่งบริการ ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรให้หน่วยงานรัฐฯ

บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ขับเคลื่อนด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะขามหวาน เช่น หาแนวทางในการพัฒนาการผลิต และแก้ไขปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งขยายผลไปสู่ชุมชน

ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ได้แก้ไขปัญหาด้านการผลิตมะขามหวานให้แก่เกษตรกร ได้สานต่องานของพ่อหลวงรัชการที่ ๙

๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการด้านการถ่ายทอดความรู้การผลิตมะขามหวาน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดแสดงสาธิตการขยายพันธุ์พืช และเป็นกรรมการประกวดผลผลิตมะขามหวานในงานประจำปีของอำเภอเป็นต้น

ส่วนที่ ๕ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ คณะทำงานถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ระดับจังหวัดชัยภูมิ

๑.๒ คณะทำงานถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก ระดับอำเภอกักตี่ชุมพล

๑.๓ ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอกักตี่ชุมพล

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ วางแผนการถอดบทเรียน
- ๒.๒ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลการถอดบทเรียน
- ๒.๓ ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ
- ๒.๔ ส่งข้อมูลให้เกษตรกรตรวจสอบก่อนจัดทำรายงาน
- ๒.๕ จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน
- ๒.๖ เผยแพร่การถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ไม่มี

